

1. โครงการลำดับที่ 04_ ค.ศ.2018

2. ชื่อโครงการ: โครงการพัฒนาสิทธิมนุษยชนในคริสตจักรและชุมชน

3. ตอบสนองนโยบายสภาคริสตจักรในประเทศไทย:

นโยบายที่ 4 การพัฒนาและบริการสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 13 และ 15 ตัวชี้วัดที่ 38 ถึง 41 และ 46

4. หลักการและเหตุผล:

ปัญหาการขาดสิทธิสถานะบุคคลและสิทธิในที่ดินทำกินส่งผลให้ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนชาติพันธุ์ในประเทศไทย การขาดสิทธิสถานะบุคคลทำให้ชุมชนชาติพันธุ์มีคุณภาพชีวิตต่ำและนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่นๆ ปัญหาการขาดสิทธิสถานะบุคคลและสิทธิในที่ดินของชุมชนชาติพันธุ์มีสาเหตุหลักมาจาก

1. ผู้ทรงสิทธิ์ที่เป็นชุมชนชาติพันธุ์ขาดกลไกในการเข้าถึงสิทธิ อันเนื่องมาจากปัญหาหลายอย่างประกอบกัน คือการขาดกำลังเจ้าหน้าที่ของภาครัฐท้องถิ่นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการ เจ้าหน้าที่รัฐท้องถิ่นขาดศักยภาพและความรู้โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและการทักษะภาษาในการสื่อสารกับชุมชนชาติพันธุ์ นอกจากนี้ยังเป็นผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงบุคลากรของภาครัฐท้องถิ่นที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งทำให้การดำเนินการขาดความต่อเนื่อง รวมทั้งผลกระทบจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงส่วนกลาง

2. ผู้ทรงสิทธิ์ที่เป็นชุมชนชาติพันธุ์ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในกระบวนการเข้าถึงสิทธิ อันเนื่องมาจากการขาดที่ปรึกษา การใช้ภาษาไทยได้อย่างจำกัดในการสื่อสาร รวมทั้งการขาดซึ่งทุนทรัพยากรในการดำเนินการ

3. ปัญหาเชิงมายาคติในระดับสังคมที่สังคมโดยรวมมีทัศนคติเชิงลบต่อชุมชนชาติพันธุ์หลายอย่าง เช่น การเป็นชนกลุ่มน้อยซึ่งคล้ายกับต่างระดับชั้นกัน การเป็นสาเหตุของปัญหาการทำลายป่าและปัญหาเรื่องน้ำตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

ปัญหาของการขาดสิทธิในที่ดินทำกิน มีสาเหตุหลักมาจากการที่ภาครัฐมีนโยบายแยกคนออกจากป่ามาตั้งแต่อดีตด้วยวิธีการต่างๆ ตั้งแต่การโยกย้ายชุมชนจนถึงการเรียกคืนพื้นที่ และการประกาศเขตพื้นที่อนุรักษ์ทับซ้อนพื้นที่ที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของชุมชนท้องถิ่นและชุมชนชาติพันธุ์ที่ตั้งอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ยี่สิบห้าปีที่ผ่านมา ได้มีขบวนการของประชาชนดำเนินการต่อสู้และดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิของชุมชนในท้องถิ่น ทั้งเรื่องของการผลักดันกฎหมาย นโยบายและการดำเนินการในส่วนท้องถิ่น

หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคมทำงานร่วมกับชุมชนชาติพันธุ์ในหลากหลายประเด็นในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทยมาเป็นเวลานาน โดยใช้หลักความ “ศรัทธา” เป็นเครื่องนำทางและหลักของการทำงาน ก่อให้เกิดความไว้วางใจและสร้างเป็นความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนชาติพันธุ์เป้าหมายในระยะยาว ซึ่งเป็นจุดแข็งในการดำเนินงานโครงการในระยะต่อไปที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งของอาสาสมัครท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ทรงสิทธิ์จากกลุ่มชาติพันธุ์เอง รวมทั้งสมาชิกอื่นๆ ในชุมชนให้มีความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถดำเนินการในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งการสร้างให้เกิดอาสาสมัครท้องถิ่นรุ่นใหม่ๆ ต่อไป นอกจากนี้ การพัฒนาสื่อและเครื่องมือต่างๆ เช่น หลักสูตรในการอบรมและคู่มือการปฏิบัติงาน ตลอดจนการสร้างกลไกการทำงานร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง

สำหรับสื่อและเครื่องมือต่างๆ ที่มีการพัฒนาและสร้างขึ้นมานั้น นอกจากการนำไปใช้ในพัฒนาและสร้างศักยภาพของกลุ่มอาสาสมัครและกลุ่มเป้าหมายของโครงการแล้ว ยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริงในพื้นที่ เพื่อปลูกฝังความรู้และทักษะต่างๆ ลงสู่กลุ่มเป้าหมายหลักและสังคมท้องถิ่น รวมทั้งใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลในสังคมวง

กว้างขึ้นด้วย นอกจากนี้ การทำการสำรวจ ศึกษาวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานสำหรับบางประเด็นที่ยังขาดข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เช่น ปัญหาแรงงานชาติพันธุ์ที่ทำงานอยู่ในต่างถิ่นที่ไม่ใช่ภูมิลำเนาและไม่สามารถเข้าถึงสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐาน ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่ต้องมีการดำเนินการร่วมด้วย

ในส่วนของโครงการที่เกี่ยวกับสิทธิที่ดิน ในระยะต่อไปของ หน่วยงานพัฒนาและบริการสังคม การดำเนินงานจะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาให้เกิดกลไกการเข้าถึงสิทธิที่ดิน และการจัดการที่ดินและทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ภายใต้กรอบแนวคิด “คนอยู่กับป่าได้” และ “ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง” โดยทำงานในทิศทางเดียวกันของการขับเคลื่อนโดยเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ คือ ดิน น้ำ ป่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและอย่างยั่งยืน

5. วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อพัฒนาความรู้และศักยภาพของอาสาสมัครพิทักษ์สิทธิในการช่วยเหลือผู้ทรงสิทธิในกระบวนการการขอสิทธิสถานะบุคคลตามกฎหมายและการเข้าถึงสิทธิ ตลอดจนความรู้และทักษะอื่นๆ ที่จำเป็น

2. เพื่อเติมเต็มการปฏิบัติตามสัญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมเครือข่ายและการร่วมงานระหว่างองค์กร/หน่วยงานพันธมิตรที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการสนับสนุนการจัดทำ shadow report เรื่องสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับนานาชาติ

3. เพื่อผลักดันการพัฒนาและการบังคับใช้นโยบายและกฎหมายต่างๆ ที่นำไปสู่การเข้าถึงสิทธิการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม โดยการทำงานสอดคล้องกับงานและแนวคิดของเครือข่ายปฏิรูปที่ดินแห่งประเทศไทย

4. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความตระหนักถึงสาเหตุและผลกระทบของความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ โดยผ่านการทำกิจกรรมในกลุ่มผู้ทรงสิทธิที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อส่งเสริมทัศนคติความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย การปรับทัศนคติและพฤติกรรมในสังคม และการส่งเสริมสนับสนุนงานของเครือข่ายองค์กรที่ทำงานด้านความรุนแรงบนฐานเพศภาวะ

5. เพื่อส่งเสริมและติดตามการสรางสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานของภาคประชาสังคม รวมทั้งการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภาคประชาสังคม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

6. ตัวชี้วัดหรือผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ให้ความรู้เรื่องสิทธิพื้นฐานตามกฎหมายแก่ผู้นำคริสตจักรและชุมชน อย่างน้อยปีละ 100 คน
2. มีอาสาสมัครด้านสิทธิมนุษยชนประจำพื้นที่
3. กลุ่มชาติพันธุ์สามารถพิสูจน์สถานะบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมาย และได้รับบัตรประจำตัวประชาชน อย่างน้อย 100 คน
4. กลุ่มชาติพันธุ์สามารถพิสูจน์สถานะบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมาย และและเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สถานะบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมายจำนวน 500 คน
5. ทุกคริสตจักรภาค หน่วยงานสถาบัน มีกิจกรรมการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม อย่างน้อย 1 โครงการต่อปี